

Dikshaurjit International Interdisciplinary Online Research Journal, Latur (DIIRJL)

Add.:Khadgaon Rd,Sambhaji Nagar,Near Smt.SushiladeviDeshmukh Senior College, LaturLatur, Maharashtra 413512, India.
Phone:9890408998, 8329647660Email ID: diirjournal@gmail.comWebsite:https://www.diirjournal.com

श्रीमती ज्योतस्ना पाटील
अरणेश्वर अध्यापक विद्यालय,पुणे

अभंगवाणीचा विद्यार्थ्यांच्या अध्ययन क्षमतेवर होणाऱ्या परिणामकारकतेचा अभ्यास

सारांश

विद्यार्थ्यांच्या अध्ययन क्षमतेवर विविध मानसिक, सामाजिक व शैक्षणिक घटकांचा प्रभाव पडतो. त्यापैकी अभाग्यवाणी (नकारात्मक बोलणे, निराशाजनक शब्द, अपमानास्पद भाषा) हा महत्वाचा घटक आहे. या संशोधनाचा उद्देश विद्यार्थ्यांच्या अध्ययन क्षमतेवर अभाग्यवाणीचा होणारा परिणाम अभ्यासणे हा आहे. संशोधनासाठी सर्वेक्षण पद्धतीचा वापर करण्यात आला. प्रश्नावलीद्वारे माहिती संकलित करून तिचे विश्लेषण करण्यात आले. निष्कर्षानुसार अभाग्यवाणीमुळे विद्यार्थ्यांचा आत्मविश्वास, एकाग्रता आणि शैक्षणिक प्रगती यावर नकारात्मक परिणाम होतो. सकारात्मक संवाद विद्यार्थ्यांच्या अध्ययन क्षमतेसाठी अधिक उपयुक्त ठरतो.

प्रस्तावना

संशोधनाची पार्श्वभूमी
विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी सकारात्मक वातावरण आवश्यक असते. शिक्षक, पालक किंवा मित्रांकडून सतत नकारात्मक बोलणे, टोमणे मारणे किंवा कमी लेखणे याला येथे 'अभाग्यवाणी' असे संबोधले आहे. अशा वातावरणामुळे विद्यार्थ्यांच्या अध्ययन क्षमतेवर विपरीत परिणाम होऊ शकतो. शिक्षणातील सकारात्मक अभिप्राय विद्यार्थ्यांचा आत्मविश्वास व अभ्यासातील लक्ष वाढवू शकतो.

संशोधनाची गरज

विद्यार्थ्यांवर नकारात्मक भाषेचा प्रभाव समजून घेणे.

अध्ययन क्षमता वाढविण्यासाठी सकारात्मक वातावरण निर्माण करणे.

शिक्षक व पालकांना योग्य मार्गदर्शन मिळणे.

संशोधनाची उद्दिष्टे

अभाग्यवाणीचा विद्यार्थ्यांच्या अध्ययन क्षमतेवर होणारा परिणाम अभ्यासणे.

विद्यार्थ्यांच्या आत्मविश्वासावर होणारा परिणाम जाणून घेणे.अध्ययनातील एकाग्रतेवर होणारा परिणाम तपासणे.

सकारात्मक संवादाचे महत्त्व स्पष्ट करणे.

गृहितके

अभाग्यवाणीमुळे विद्यार्थ्यांच्या अध्ययन क्षमतेत घट होते.

सकारात्मक संवादामुळे विद्यार्थ्यांची अध्ययन क्षमता वाढते.

साहित्याचा आढावा

अपूर्वीच्या संशोधनानुसार सकारात्मक अध्यापन, प्रेरणादायी वातावरण आणि चांगल्या अध्ययन सवयी यांचा विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक यशशी सकारात्मक संबंध आढळतो. अध्ययन सवयी, एकाग्रता आणि मानसिक स्वास्थ्य सुधारल्यास शैक्षणिक कामगिरीत वाढ होते.

संशोधन पद्धती
 संशोधन प्रकार: वर्णनात्मक सर्वेक्षण
 विद्यार्थी
 निवड पद्धती: यादृच्छिक नमुना
 साधने: प्रश्नावली
 सांख्यिकीय विश्लेषण: टक्केवारी व सरासरी
 माहितीचे विश्लेषण
 घटक टक्केवारी
 अभाग्यवाणीचा नकारात्मक परिणाम जाणवतो
 आत्मविश्वास कमी झाला
 अभ्यासात एकाग्रता कमी झाली
 सकारात्मक प्रोत्साहन उपयुक्त वाटते

निष्कर्ष

अभाग्यवाणीचा विद्यार्थ्यांच्या अध्ययन क्षमतेवर
 नकारात्मक परिणाम होतो.

विद्यार्थ्यांचा आत्मविश्वास कमी होतो.

एकाग्रतेत घट होते.

सकारात्मक भाषा व प्रोत्साहन विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीस
 सहाय्यक ठरते.

शिफारसी

विद्यार्थ्यांशी नेहमी सकारात्मक संवाद साधावा.

शिक्षकांनी प्रेरणादायी अध्यापन करावे.

पालकांनी मुलांना प्रोत्साहन द्यावे.

शाळांमध्ये समुपदेशन कार्यक्रम आयोजित करावेत.

संदर्भ

भगवद्गीता अभ्यासक्रमाचा विद्यार्थ्यांवरील परिणाम

Study Habit among English and Marathi Medium
 Student, IJSR, 2019.

A Study on Students' Study Habits and Their Im-
 pact on Academic Performance, 2026.